

Réger Béla
reger.bela@zmne.hu

A LOGISZTIKA ÉS AZ ELLÁTÁSI LÁNC IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI NAPJAINKBAN

Absztrakt

A logisztika folyamatos fejlődése során több új elmélet és koncepció került be a köztudatba. Ezek többsége világosan megjeleníthető a katonai logisztika elméletében és gyakorlatában. Ennek ellenére az utóbbi évek során napvilágot látott elméleteket sok esetben helytelenül értelmezték, ami szükségessé teszi ezeknek az elméleteknek a rendszerezését, magyarázatát. Ezen elméletek közül a katonai logisztika számára meghatározó jelentőséggel bír az ellátási lánc modell helyes értelmezése, szerepének pontos meghatározása a logisztikai rendszerben. A cikk az ellátási lánc és a logisztika kapcsolatát mutatja be az utóbbi évtizedek vonatkozó elméleteinek elemzésével.

The continuous development of several new logistics theory and the concept has been introduced to the public. Most of these are clearly displayed on the theory and practice of military logistics. Nevertheless, in recent years have been published theories often misinterpreted, which makes it necessary to organize these theories, an explanation. Among these theories of military logistics for the decisive importance of the supply chain model is the correct interpretation of the role of a precise definition of the logistics system. The article in the supply chain and logistics shows the relationship in recent decades for the analysis of the theories.

Kulcsszavak: *Logisztika, ellátási lánc, támogatási lánc ~ logistics, supply chain, support chain*

BEVEZETÉS

A logisztika meghatározó változásokon megy át napjainkban. A korábban misztifikált ellátási lánc kezdi megtalálni helyét és szerepét a logisztikai rendszerben. A szakmai közvélemény egyetért abban, hogy az alapoktól újra kell értelmezni és egységes rendszerbe foglalni az eltérő elméleti megközelítést. Ennek a munkának az egyik meghatározó képviselője a brit logisztikai szakma.

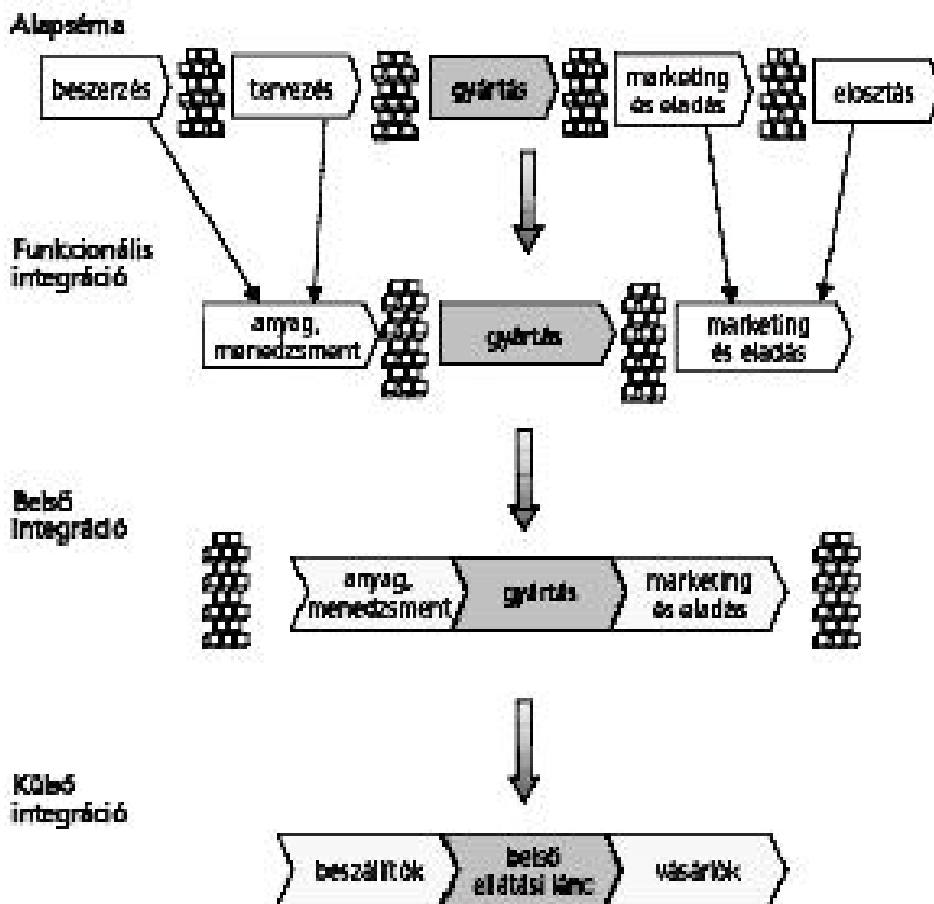
A LOGISZTIKA ÉS AZ ELLÁTÁSI LÁNC IDŐSZERŰ KÉRDÉSEI NAPJAINKBAN

A logisztika katonai gyökereit senki nem vitatja, amellet azonban tudnunk kell, hogy a kialakulás történetében meghatározóak a matematikai, filozófiai és a történelmi gyökerek is.

A folyamatos dinamikus fejlődés megtorpant, a 80-90-es évek céljait és feladatait újra kell értékelni a XXI. század első évtizedének a végén. A felkapott divatos ellátási lánc modell értelmezése véleményem szerint néha vakvágányra, tévútra vezetett.

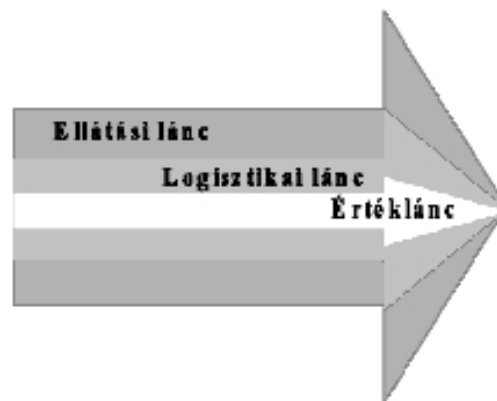
Mindenki egyetért Pfohl 1972 alapelméletével: „A logisztika tartalmaz minden olyan tevékenységet, amellyel egy hálózatban mozgásokat és tárolásokat alakítanak ki, irányítanak és szabályoznak, az együttes működés a hálózatban tárgyak és információk áramlását indítja meg úgy, hogy a teret és az időt minél eredményesebben hidalják át”. Véleményem szerint ez a kiinduló pont.

Ugyancsak elfogadhatóak, az ábrán látható integrációs lépések:

1. ábra Az integráció lépései (Forrás: Gyakorlati logisztikai tanácsadói kézikönyv.)

Számomra már vitatható Dolgos Olga tanulmányában megjelent elmélet az ellátási lánc és a logisztika kapcsolatáról:

2. ábra Az értéklánc, a logisztikai lánc és az ellátási lánc egymásra hatása

Nem értek azzal egyet, hogy a logisztikát alárendelik az ellátási láncnak. Véleményem szerint nem foltozgatni kell a néha logikai hibákat is tartalmazó elméleteket, hanem rendszerszemléletű megközelítéssel újra kell építeni.

Az új Magyar Logisztikai Stratégia megfogalmazását figyelembe véve elfogadom ezt a megközelítést:

A logisztika az a szolgáltatás, amely biztosítja, hogy az üzleti folyamatok zavartalan lebonyolításához szükséges termékek a megfelelő helyen és időpontban, a szükségletnek megfelelő mennyiségben, minőségben és választékban rendelkezésre álljanak.

Értelmezzük részleteiben:

A logisztika az a szolgáltatás, (A logisztika, mint szolgáltatási támogató funkció jelenik meg a folyamatokban.) amely biztosítja, hogy az üzleti folyamatok zavartalan lebonyolításához szükséges termékek (A folyamatszervezés alapján támogatja az üzleti folyamatokat. Az üzleti folyamat megnevezés tágabban értelmezve lehet a gazdasági, műszaki és katonai folyamat is).

A következőkben az ún. „M” elveknek a „megfelelő” értelmezésben történik a felsorolása. Örvedetes, hogy nem az ún. „M-k” háborújában próbál minél többet összegyűjteni. Újszerű a logisztika fejlődésének folyamatában a választék megjelenése, ami már az ezredforduló utáni igények növekedésére utal:

a megfelelő helyen és

időpontban,

a szükségletnek megfelelő mennyiségben, minőségben

és választékban rendelkezésre álljanak.

A rendszerszemléletű megközelítéseknél a szakmai közvélemény egységesen elfogadja, hogy az alap vállalati rendszer fő logisztikai részei:

ellátási-;

termelési-;

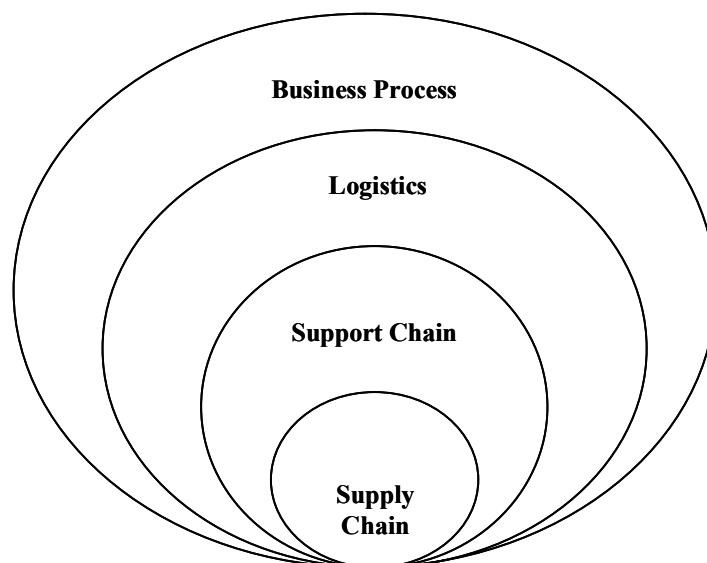
elosztási logisztika.

Így egyértelmű, hogy az ellátás a logisztika része. Sajnos azért napjainkban is akadnak olyan elméletek, hogy a logisztikának az integráló funkciójából egyes részeket próbálnak kiszakítani és önállóan értelmezni. Ilyen napjainkban a beszerzésnek a logisztikából való kiemelésének a kísérlete és külön értelmezése.

A szakma elfogadja, hogy a logisztikát alkotó modulok láncba, hálózatba szerveződhetnek akár az ellátáson keresztül. Frappáns idézett szerint:

„From your supplier’s supplier to your customer’s customer”

Szabad fordításban:” Az ellátód ellátójától a vevőd vevőjéig”

3. ábra Az ellátási lánc, a támogatási lánc, a logisztika és az üzleti folyamatok kapcsolata (Saját szerkesztés a brit támogatási lánc koncepció adaptációja alapján)

Értelmezzük az ellátási lánc belső és külső kapcsolatát.

Az **ellátási lánc** a logisztikai támogatási hálózat része, magába foglalja azokat az elveket és rendszabályokat és folyamatokat, amelyek az anyagi eszközöknek a kezdeti gazdasági forrás helyétől az igénylő felhasználóig és vissza való áramlást is megvalósítja.

Ebből az újszerű fogalomból látható, hogy alapvetően az anyagi eszközök áramlásáról beszélünk, de nem csak előre, hanem oda és vissza. Itt már jelentkezik az inverz logisztika

is. Tehát fontos, hogy az áramlás nem egyirányú, hanem kétirányú és alapvetően az anyagokra vonatkozik.

A logisztikai támogatási hálózat már egy nagyobb kategória. **A logisztikai támogatási hálózat a támogatási tevékenységek közül az a szolgáltatási tevékenység, amelyik megvalósítja a fizikai áramlási folyamatát az anyagoknak, személyeknek, szolgáltatásoknak és információknak.**

A fogalomból a következő következtetéseket lehet levonni.

- A logisztikai támogatási hálózat az anyagi folyamatokon túlmutató tágabb értelmezés.
- A polgári logisztika a bővített ellátási lánc értelmezéssel próbálta követni ezt a fejlődést.
- A támogatási hálózat egy meghatározott gráf típusú része lehet az ellátási lánc, amikor a hálózat meghatározott pontjai között a kijelölt útvonalakon áramolnak az anyagok.

Az összhaderőnemi ellátási lánc értelmezése

Az összhaderőnemi ellátási lánc a támogatási lánc azon eleme, amely tartalmazza azokat az irányelveket, egymáshoz kapcsolódó folyamatokat és tevékenységeket, melyekre szükség van a készletek átvételétől, azok mindhárom haderőnem igénylőjéhez való eljuttatásáig, valamint az inverz logisztikai folyamatok lebonyolításához. Az Összhaderőnemi Ellátási Lánc a stratégiai, hadműveleti és a harcászati szintű követelményeknek egyaránt meg kell, hogy feleljen.

Alapelvei:

- I. Az ellátási folyamatokat szükségszerűen optimalizálni kell a végfelhasználók igényeinek kielégítése érdekében.
- II. Az ellátásra vonatkozó tervek kidolgozását és végrehajtását a három haderőnem vonatkozásában integráltan kell kezelni;
- III. Az ellátási feladatok végrehajtása során a veszteségeket minimálisra kell csökkenteni és kerülni kell a rugalmatlan és félreérthető megoldásokat.

A fent felsorolt alapelveknek megfelelően az összhaderőnemi ellátási lánc alapvetően a felhasználók igényeinek megfelelően (pull elv) lett kialakítva, az ellátási célok elérése érdekében a lánc minden eleme elszámoltatható és felelősségre vonható. A lánc vezetése és irányítása minden szinten integráltan történik. Az ellátási folyamatok szabványosítottak és egyszerűsítettek, melyek biztosítják a gyors anyagáramlást. Az utánpótlási ellátó és az inverz összhaderőnemi ellátási lánc egy rendszerben funkcionál.

Összefoglalás

A logisztika nem egy statikus tudomány, hanem dinamikus, amely állandóan az élet kihívásainak megfelelően fejlődik. Ebben a fejlődésben előfordulhatnak eltérő irányok is, amit a logisztikai szakmának kell helyes úton tartania, hogy a fő alapelvektől ne térjünk el. A mi feladatunk a rendszer (gazdasági, műszaki, katonai, stb.) folyamatos működőképességének fenntartása és biztosítása.

Irodalomjegyzék

1. Dr. Knoll Imre (2006) Interdiszciplináris logisztika a gazdaság-politikában. 2006 Kovásznai kiadó ISBN 963 85587 8 4
2. Hans Christian Pfohl: Hálózatok együttműködésének alapjai. Logisztikai évkönyv 2007-2008
3. Tokodi Jenő: EU-konform logisztikai informatikai infrastruktúra kialakítása Előadás 2009 Heller Farkas Főiskola Logisztika szakirány
4. JSP 886 - Volume 01 - The Defence Logistics Support Chain <http://www.mod.uk/DefenceInternet/MicroSite/DES/OurPublications/JSP886/Index.htm>
5. Estók Sándor: (2009) Hálózatközpontú integrált interdiszciplináris logisztika
6. Estók Sándor: (2009) A nyerő hármas a Logisztika, Informatika és a Marketing. TRANZIT
7. Estók Sándor: (2007) Intelligens logisztika digitális környezetben. TRANZIT 2007. november
8. Estók Sándor: (2007) Lánc, lánc ellátási lánc TRANZIT 2007. szeptember